

Національний університет цивільного захисту України
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Факультет пожежної безпеки
Кафедра безпеки об'єктів будівництва та охорони праці

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Експертиза з охорони праці»

циклу обов'язкової підготовки
за освітньо-професійною програмою «Охорона праці»
підготовки бакалавра
в галузі знань 26 «Цивільна безпека»
за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

Рекомендовано кафедрою безпеки об'єктів
будівництва та охорони праці на: 2024-2025
навчальний рік Протокол від «04» червня 2024
року № 24

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Експертиза з охорони праці»

Черкаси 2024

Анотація

Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти опановують питання визначення відповідності технологічної частини проекту вимогам нормативно-правових актів з охорони праці; оцінювання відповідності машин, механізмів, устаткування, транспортних та інших засобів виробництва вимогам чинних нормативних документів з охорони праці; ідентифікації факторів виробничого середовища і трудового процесу; організації проведення експертизи проектної документації на відповідність нормативно-правовим актам з питань промислової безпеки та охорони праці; проведення контролю за додержанням чинних нормативно-правових актів з охорони праці, стандартів безпеки праці у процесі виробництва; виявлення можливості виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників на виробничих об'єктах; здійснення контролю за дотриманням на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форм власності чинного законодавства, правил, стандартів, норм, положень, інструкцій з охорони праці, виробничої санітарії; протипожежного стану та охорони навколишнього середовища; організації дотримання безпеки та гігієни праці..

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Іщенко Іван Іванович, викладач кафедри безпеки об'єктів будівництва та охорони праці
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет № 102а.
E-mail	ishchenko_ivan@chipb.org.in
Наукові інтереси	Актуальні задачі та проблеми охорони праці
Професійні здібності	Навички навчання та викладання; навички організації освітнього процесу та наукової діяльності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Є автором наукових праць в напрямку забезпечення безпеки та здоров'я рятувальників під час виконання завдань за призначенням

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу.

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру за окремим призначенням викладачів в аудиторії № 102 (103). В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем додатково.

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців необхідних в їхній подальшій професійній діяльності компетентностей, знань і умінь з питань визначення відповідності технологічної частини проекту вимогам нормативно-правових актів з охорони праці; оцінювання відповідності машин, механізмів, устаткування, транспортних та інших засобів виробництва вимогам чинних нормативних документів з охорони праці; ідентифікації факторів виробничого середовища і трудового процесу; організації проведення експертизи проектної документації на відповідність нормативно-правовим актам з питань промислової безпеки та охорони праці; проведення контролю за додержанням чинних нормативно-правових актів з охорони праці, стандартів безпеки праці у процесі виробництва; виявлення можливості виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників на виробничих об'єктах; здійснення контролю за дотриманням на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форм власності чинного законодавства, правил, стандартів, норм, положень, інструкцій з охорони праці, виробничої санітарії; протипожежного стану та охорони навколишнього середовища; організації дотримання безпеки та гігієни праці.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна	заочна (4р.6міс.)
Статус дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Рік підготовки	4-й	4-й
Семестр	8-й	8-й
Обсяг дисципліни:		
в кредитах ЄКТС	3	3
кількість модулів	1	1
загальна кількість годин	90	90
Розподіл часу за навчальним планом		
лекції	16	8
практичні заняття	18	2
самостійна робота	56	80
підсумковий контроль (диф. залік, екзамен)	екзамен	екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Хімія, Фізика, Виробнича санітарія, Техногенна безпека технологічних процесів, Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань тощо

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Охорона праці», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

<i>Програмні результати навчання</i>	<i>ПРН</i>
Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук.	ПРН06
Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефхівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.	ПРН25
Класифікувати умови праці за показниками шкідливості та небезпечності середовища і трудового процесу, визначати профілактичні заходи запобігання виробничому травматизму та професійним захворюванням.	ПРН27
Застосовувати нормативно-правову основу проведення атестації робочих місць за умовами праці, методи та прилади вимірювання для оцінки санітарно-гігієнічного, технічного та організаційного рівня робочого місця.	ПРН28
Організовувати роботу служби охорони праці на підприємствах в організаціях, установах не залежно від форм власності та виду діяльності.	ПРН29

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

<i>Програмні компетентності (загальні та спеціальні)</i>	<i>ЗК, СК</i>
Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій.	СК12
Здатність до застосування тенденцій розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від небезпек техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і довкілля від небезпек.	СК13
Здатність до оцінювання ризиків виникнення та впливу надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання та ризиків у сфері безпеки праці.	СК16
Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань.	СК20
Здатність до організації безпечної експлуатації техніки, устаткування, спорядження у сфері професійної діяльності, створення безпечних і здорових умов праці.	СК26

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни

Модуль 1. Експертиза з охорони праці.

Тема 1.1. Нормативно-правова база з питань експертизи з охорони праці.

Нормативні документи, що регламентують проведення експертизи з питань охорони праці.

Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці.

Тема 1.2. Проектна документація. Склад проектної та робочої документації.

Проектна документація: основні поняття. Загальні положення розроблення проектної документації для будівництва. Стадії проектування. Процедура розроблення проектної документації на будівництво об'єктів.

Тема 1.3. Експертиза проектів будівництва на їх відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці.

Порядок затвердження проектів будівництва. Експертиза проектів будівництва. Порядок проведення державної експертизи інвестиційних програм (проектів).

Тема 1.4. Порядок проведення державної експертизи (перевірки) технологічної, конструкторської, технічної документації на виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам з охорони праці.

Методика проведення державної експертизи (перевірки) технологічної, конструкторської, технічної документації на виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам з охорони праці. Експертно-технічні центри.

Тема 1.5. Роботи з підвищеною безпекою.

Види робіт та перелік машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Тема 1.6. Порядок проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Основні терміни та поняття. Технічний огляд. Експертне обстеження устаткування. Облік даних про технічний стан устаткування. Вимоги до суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) роботи з технічного огляду та/або експертного обстеження устаткування підвищеної небезпеки.

Тема 1.7. Авторський нагляд за дотриманням проектних рішень з боку проектних організацій.

Основні поняття. Законодавство України про авторський нагляд за дотриманням проектних рішень з боку проектних організацій. Права і обов'язки спеціалістів, які здійснюють авторський нагляд.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти (очна)					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
8- й семестр						
Модуль 1. Експертиза з охорони праці						
Тема №1. Основні положення промислової безпеки. Нормативно-правові акти з охорони праці.	11	2	2	-	7	-
Тема №2. Експертиза з охорони праці. Суть і призначення та методика експертизи безпеки праці.	11	2	2	-	7	-
Тема №3. Порядок оформлення результатів експертиз.	11	2	2	-	7	-
Тема №4. Порядок проведення державної експертизи технологічної, конструкторської, технічної документації на виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам з охорони праці.	11	2	2	-	7	-
Тема № 5. Експертиза проектів будівництва на їх відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці.	11	2	2	-	7	-
Тема № 6. Експертиза з охорони праці машин, механізмів, устаткування.	11	2	2	-	7	-
Тема № 7. Видача дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та дозволів на експлуатацію машин, механізмів,	11	2	2	-	7	-

устаткування підвищеної небезпеки.						
Тема № 8. Експертиза з охорони праці систем протиаварійного захисту.	11	2	2	-	7	-
МКР	2	-	2	-		2
Разом за модулем	90	16	18	-	56	2

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти (заочна)					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота
8- й семестр						
Модуль 1. Експертиза з охорони праці						
Тема №1. Основні положення промислової безпеки. Нормативно-правові акти з охорони праці.	10	-	-	-	10	-
Тема №2. Експертиза з охорони праці. Суть і призначення та методика експертизи безпеки праці.	12	2	-	-	10	-
Тема №3. Порядок оформлення результатів експертиз.	12	2	-	-	10	-
Тема №4. Порядок проведення державної експертизи технологічної, конструкторської, технічної документації на виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам з охорони праці.	10	-	-	-	10	-
Тема № 5. Експертиза проектів будівництва на їх відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці.	10	-	-	-	10	-
Тема № 6. Експертиза з охорони праці машин, механізмів, устаткування.	10	-	-	-	10	-
Тема № 7. Видача дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та дозволів на експлуатацію	12	2	-	-	10	-

машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.						
Тема № 8. Експертиза з охорони праці систем протиаварійного захисту.	14	2	2	-	10	-
Разом за модулем	90	8	2	-	80	-

Форми та методи навчання і викладання

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);
- робота з навчально-методичною літературою та відео метод; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;
- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, тести, презентації та виступи на наукових заходах.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі опитування, розв'язування задач, тестових завдань.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамена.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Загальна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	8		
	практичні заняття	8	5	40
	за результатами виконання модульних робіт (модульний контроль)*	1	20	20
Разом за модуль 1				60
II. Індивідуальні завдання (не є обов'язковим до виконання)				
Участь у конференції, семінарі, перемога в олімпіаді				5
III. Підсумковий контроль				
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5-4 балів – здобувач вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

3-2 балів – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми;

1 бал - здобувач не знає відповіді на поставлені питання або поверхово розкрив лише окремі положення при цьому допустив суттєві помилки;

0 балів – здобувач не намагається знайти відповіді на питання.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладання та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

10-20 балів – дана відповідь на два завдання;

1-9 бали – дана відповідь на одне завдання;

0 балів – відповідь відсутня.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Індивідуальні завдання (не є обов'язковим до виконання).

За участь в науковій, науково-практичній конференції, семінарі за напрямком дисципліни, перемогу в олімпіаді додатково може бути додаватися 5 балів до загальної суми балів за всіма видами робіт.

Підсумковий контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 30 балів):

15-20 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст питань з повним дотриманням вимог до виконання;

10-14 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст питань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки.

7-9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

4-6 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкрито зміст питання, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1-3 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту питання.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі екзамену.

Перелік теоретичних питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Законодавчі засади експертизи з охорони праці.
2. Ліцензування видів господарської діяльності.
3. Уповноважений орган з питань ліцензування.
4. Перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.
5. Основні принципи державної політики з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності.
6. Основні вимоги до порядку видачі документів дозвільного характеру.
7. Експертиза з охорони праці.
8. Види експертиз з охорони праці.
9. Експертна оцінка відповідності умов праці вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.
10. Вимоги до експертних організацій, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва.
11. Вимоги до спеціалізованих та експертних організацій.
12. Порядок атестації фахівців, які проводять технічний огляд та експертне обстеження устаткування підвищеної небезпеки.
13. Порядок оформлення результатів експертиз з охорони праці.
14. Порядок оформлення результатів експертиз.
15. Перелік документів, що подаються для проведення експертиз на відповідність нормативним актам з охорони праці.
16. Порядок подачі документів на експертизу.
17. Оформлення експертних висновків з охорони праці.
18. Проведення експертиз з охорони праці.
19. Експертиза технологічної, конструкторської, технічної документації на виготовлення засобів виробництва.
20. Склад та порядок розроблення документації експертизи з охорони праці.
21. Організація та забезпечення перевірки документації підприємства при проведенні експертизи з охорони праці.
22. Розробка питань та технічних рішень з охорони праці в документації експертизи з охорони праці.
23. Порядок проведення експертної оцінки питань охорони праці в документації експертизи з охорони праці.
24. Експертиза з охорони праці у проектній документації на будівництво.
25. Методика проведення державної експертизи проектної документації на будівництво.
26. Методика проведення державної експертизи з охорони праці проектної документації на реконструкцію, технічне переоснащення виробничих об'єктів.

27. Методика проведення державної експертизи проектної документації на виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці.
28. Проектна документація, зміст проектної документації експертизи з охорони праці.
29. Розробка питань та технічних рішень з охорони праці в проектній документації.
30. Авторський нагляд за дотриманням проектних рішень експертизи з охорони праці.
31. Експертиза з охорони праці машин, механізмів, устаткування.
32. Порядок проведення експертного обстеження машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.
33. Методика технічної експертизи з питань оцінки безпеки технічних засобів виробництва.
34. Методика проведення технічної експертизи з питань оцінки безпеки технологічних процесів.
35. Порядок проведення державної експертизи з охорони праці транспортних засобів.
36. Технічна експертиза з охорони праці обладнання ввезеного із-за кордону.
37. Видача дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки.
38. Порядок віднесення робіт до категорії з підвищеною небезпекою.
39. Експертний аналіз підприємств та технологічних процесів щодо робіт з підвищеної небезпеки.
40. Порядок видачі дозволу на проведення робіт підвищеної небезпеки.
41. Видача дозволів на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.
42. Види небезпеки при експлуатації обладнання підвищеної небезпеки.
43. Порядок віднесення засобів виробництва до обладнання підвищеної небезпеки.
44. Експертиза з охорони праці порядку нагляду та контролю за обладнанням.
45. Експертиза з охорони праці обладнання підвищеної небезпеки.
46. Експертиза з охорони праці порядку видачі дозволу на проведення робіт підвищеної небезпеки.
47. Експертиза з охорони праці систем протиаварійного захисту.
48. Експертиза з охорони праці порядку безаварійної зупинки обладнання.
49. Експертиза з охорони праці порядку технічного регламенту безпеки машин та устаткування.
50. Експертиза з охорони праці порядку видачі дозволу на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Політика викладання навчальної дисципліни

- Курс передбачає роботу здобувача вищої освіти на лекційних, практичних заняттях та під час самостійної роботи.
- Усі завдання, що передбачено під час вивчення дисципліни, мають бути виконані у заданий термін.
- Відсутність здобувача на занятті передбачає самостійне опрацювання матеріалу та виконання завдання для самостійної підготовки.
- Спілкування з викладачем передбачається під час аудиторних занять, під час планових консультацій та в робочий час викладача.
- Підтримується та заохочується особиста креативність, виконання додаткових завдань за програмою курсу.
- Вимагається бережливе використання приладів, устаткування та іншого майна аудиторій, в яких проводяться заняття.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Конституція України (ст. 43, 45, 46, 49, 57). Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141, редакція від 01.01.2020, підстава - 27-IX.
2. Закон України „Про охорону праці”, 14.10.1992 № 2694-ХІІ (редакція від 01.10.2023, підстава - 2573-IX).
3. Кодекс законів про працю України. Затверджується Законом № 322-VIII від 10.12.71 ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375, редакція від 18.05.2024, підстава - 3633-IX.
4. Кодекс цивільного захисту України, 2.10.2012 № 5403-VI, редакція від 19.04.2024, підстава - 3441-IX.
5. Закон України „Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування “ від 23.09.1999 № 1105-XIV. редакція від 9 серпня 2023 року N 3302-IX.
6. Закон України „Про об'єкти підвищеної небезпеки" (із змінами і доповненнями від 13 грудня 2022 року N 2849-IX).
7. Про затвердження Методики проведення державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво (реконструкцію, технічне переоснащення) виробничих об'єктів і виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці [Електронний ресурс] : Наказ Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 30.09.1994 р.
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки» від 26 жовтня 2011 р. № 1107.
9. Постанова КМУ «Про затвердження переліку машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 3 лютого 2021 р. № 77 .
10. Постанова КМУ «Деякі питання виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатації (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки на період дії воєнного стану» від 24 березня 2022 р. № 357.
11. Постанова КМУ «Деякі питання ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки» від 13.09.2022 № 1030.
12. Постанова КМУ «Деякі питання забезпечення функціонування та ведення Державного електронного реєстру об'єктів підвищеної небезпеки» від 07.07.2023 № 690 (з останніми змінами, внесеними згідно з Постановою від 05.12.2023 № 1278).
13. Постанова КМУ «Про внесення змін до Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки» від 03.03.2020 № 207.
14. Постанова від 23.12.2015 № 1097 Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 11 липня 2002 № 956 і від 11 лютого 2015 № 96.
15. Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII Про оцінку впливу на довкілля. Верховна Рада України. 23.05.2017. З останніми змінами, внесеними Законом від 08.12.2023 № 3505-IX. (вступив в дію з 04.01.2024).
16. Про наукову та науково-технічну експертизу : Закон України від 10.02.1995 р. № 51/95-вр. Відомості Верховної Ради України. 1995. 28 лютого. № 9. Ст. 55.
17. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці Підручник / За ред. М.П. Гандзюка. – К.: Каравела, 2006. – 392 с.
18. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці: Навчальний посібник. – К.: Основа, 2003. – 151 с.
19. Зеркалов Д.В. Основи охорони праці: Навч. посібник. – К.: Наук. світ, 2000. – 278 с.
20. Про затвердження Порядку проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.05.2004 р. № 687. Офіційний вісник України. 2004. № 21. С. 68. Ст. 1434.

21. НПАОП 0.00-7.24-23 Вимоги до суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, проводити (проводять) технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

22. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці», (з останніми змінами, внесеними згідно з Законом від 18.10.2018 № 2597-VIII).

23. Про затвердження форм висновків експертиз стану охорони праці та безпеки промислового виробництва : Наказ Мінекономіки України від 31.12.2021 № 1191-21. Офіційний вебпортал парламенту України (Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства економіки № 15449 від 16.10.2023).

24. Про затвердження Вимог до суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, проводити (проводять) технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки
Міністерство економіки; Наказ, Вимоги, Інформація від 27.11.2023 № 17954.

25. Про затвердження форм висновків експертиз стану охорони праці та безпеки промислового виробництва : Наказ Мінсоцполітики України від 07.11.2018 р. № 1654. Офіційний вісник України. 2019. № 5. С. 10. Ст. 177.

26. ДСТУ 2293:2014 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять».

Допоміжна

27. Курс лекцій «Експертиза з охорони праці» Харків НТУ «ХПІ» 2020.

28. Наказ Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) від 07.06.2022 № 969 Про затвердження Переліку підстав для здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) у сфері санітарного законодавства, санітарного та епідемічного благополуччя населення на період воєнного стану.

29. Типове положення про службу охорони праці, затвержене наказом Держнаглядохоронпраці України від 15.11.2004 № 255, зареєстроване в Мін'юсті України 01.12.2004 за № 1526/10125.

30. Про затвердження Порядку та умов страхування відповідальності суб'єктів господарювання, інших юридичних осіб, у користуванні яких є об'єкти підвищеної небезпеки, за шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок надзвичайних ситуацій МВС України; Наказ, Порядок, Умови від 28.12.2023 № 1081, Зареєстровано: Мін'юст України від 29.01.2024 № 147/41492.

31. ДСТУ ГОСТ 12.0.230:2008. «Система стандартів безпеки праці. Система управління охороною праці. Загальні вимоги» (ГОСТ 12.0.230- 2007, IDT).

32. ДСТУ ISO 14001-97 «Системи управління навколишнім середовищем». – Київ, Держстандарт України).

33. ДБН В.2.5-28-2018 "Природне і штучне освітлення". Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово- комунального господарства України 03.10.2018 № 264.

34. ДБН В.2.2-28:2010 "Будинки і споруди. Будинки адміністративного та побутового призначення". Наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 30.12.2010 р. № 570 та від 10.02.2011 р. № 23, чинні з 1 жовтня 2011 р.

35. Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» МОЗ України; Наказ, Норми, Правила, Класифікація, Форма типового документа від 08.04.2014 № 248

36. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень ДСН 3.3.6.042-99

37. Норми радіаційної безпеки України; доповнення: Радіаційний захист від джерел потенційного опромінення (НРБУ-97/Д-2000).

38. Про затвердження Змін до Державних санітарних норм і правил захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань та пункту 2.2 розділу II Методики розрахунку розподілу рівнів електромагнітного поля. МОЗ України; Наказ від 05.09.2023 № 1577.

39. Наказ від 03.10.2018 № 264 Про затвердження ДБН В.2.5-28:2018 Природне і штучне освітлення.
40. «НРБУ-97 «Норми радіаційної безпеки України».
41. ДСН 3.3.6.037-99 «Державні санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку».
42. ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрацій».
43. ДСН 3.3.6.042-99 «Державні санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень».
44. НПАОП 0.00-4.21-04 Типове положення про службу охорони праці. Держнагляд охорони праці (Державний комітет України з нагляду за охороною праці). Наказ від 15.11.2004 № 255.
45. «Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань». № 239-96.
46. «Державні санітарні норми та правила під час роботи з джерелами електромагнітних полів». № 476-2002.
47. «Інструкція про застосування переліку професійних захворювань». № 374/68/338-2000.
48. Наказ від 29.12.2021 № 2911/99/738 Про затвердження Змін до Інструкції про застосування переліку професійних захворювань.
49. «Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці». № 442-92. (З останніми змінами, внесеними Постановою КМУ від 30.06.2023 № 660).
50. Наказ від 26.01.2005 № 15 Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою.
51. Каталог вітчизняних засобів індивідуального захисту працівників / Під загальною редакцією М.О. Лисюка. – Дніпропетровськ.: видавництво «Зоря», 2004. – 167 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://rada.gov.ua>
2. <https://www.kmu.gov.ua/ua>
3. <http://dsp.gov.ua>
4. <https://www.dsns.gov.ua/ua>

Розробник:

викладач кафедри
безпеки об'єктів будівництва та
охорони праці

Іван ЩЕНКО